

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 07/5/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 066: Học Phật phải lấy Giới làm nền tảng

Người chân thật học Phật luôn sống trong giới luật, luôn thúc liễm thân tâm, không có sự tùy tiện. Xét ở góc độ tiêu chuẩn Thánh Hiền, người xưa chỉ dạy: *“Vào phòng trống như có người”* – tức là không phải trong lễ đường, có nhiều người, chúng ta mới chuẩn chỉ mà ngay khi vào một căn phòng không có ai, chúng ta cũng phải đầy lễ tiết của một bậc quân tử hay có tư cách, chuẩn mực của Thánh Nhân. Ý nghĩa thâm sâu trong lời dạy của người xưa không dễ gì hiểu được, bản thân tôi hơn cả mười năm học tập và thực hành mới thể hội được điều này.

Có người nổi tiếng nhưng tùy tiện, không giữ giới nên trên hình thức thì tu Phật nhưng trong tâm thì theo Ma. Họ sẵn sàng ăn uống bất cứ thứ gì! Phật đã chỉ dạy rằng: *“Lấy giới làm thầy, lấy khổ làm thầy”*. Đây chính là điểm để chúng ta quán sát xem một người có chân thật tu đúng pháp hay không? Một người không sống trong giới luật, không chịu rèn luyện, không chịu nỗ lực, vậy thì họ không phải là người tu Phật. Một người học Phật không xa lìa *“Tham sân si mạn”*, không xa lìa sự hưởng thụ *“năm dục sáu trần”*, luôn ảo danh ảo vọng, *“tự tư tự lợi”*, vậy thì đó cũng chẳng phải là người chân thật học Phật.

Nhiều người không có kiến thức này nên bị gạt cả tình lẫn tiền. Kẻ lừa đảo chỉ cần dùng một vài thủ thuật huyền bí một chút, linh hiễm một chút là họ đã tin theo ngay. Cho nên Hòa Thượng khẳng định: ***“Học Phật phải lấy giới luật làm nền tảng”***. Cho dù một người ở vị trí nào mà không lấy giới luật làm trọng thì chúng ta cần phải tránh thật xa. Tôi từng gặp một người sống xa hoa hết mức, khi uống trà cũng phải đốt đàn hương hoặc trầm hương để thưởng thức. Một đời sống như vậy thật lãng phí không cần thiết! Tôi chỉ đến đó đúng một lần!

Hòa Thượng nói: ***“Trước khi Thế Tôn nhập diệt, A Nan thỉnh Thế Tôn hai vấn đề. Vấn đề thứ nhất là sau khi Thế Tôn diệt độ rồi, chúng con lấy ai để làm thầy? Phật ở đời, chúng con lấy Phật làm thầy, nương vào Phật và khi Phật không còn ở đời nữa, vậy thì, chúng con lấy ai làm thầy. Phật nói hai câu lấy khổ làm thầy, lấy giới làm thầy.”***

“Trong thời kỳ hiện đại này, pháp nhược ma cường, bạn dùng tâm tốt đối đãi với người nhưng họ lại không dùng tâm tốt để hồi báo mà dùng tâm mưu lợi để đối đãi lại, với mục đích làm sao để chiếm được nhiều lợi hơn. Vậy thì sự thống khổ đó

có nhỏ đâu, thế nhưng vẫn phải nhẫn chịu, vẫn phải nhớ nghĩ đến lời của Thế Tôn dạy bảo: “Lấy khổ làm thầy”. Nhờ đó, tâm của bạn liền sẽ bình lặng và bạn sẽ hoan hỉ tiếp nhận những lời dạy mà Phật đã căn dặn trước khi vào Niết Bàn. Ngày nay chúng ta chọn pháp môn tu Tịnh Độ, chúng ta nương vào giới luật hay không? Nếu không nương vào giới luật thì sai rồi! Chúng ta phải lấy giới làm nền tảng tu hành. Nếu không y theo giới mà tu, thì cũng không có thành tựu. Không trì giới mà tu bất cứ thiện pháp nào cũng không thể có thành tựu.

“Trong giới luật, 10 việc thiện là căn bản giới, bạn đã làm được hay chưa? Căn bản giới là Thập Thiện Nghiệp Đạo, không phải là Tam Quy, Ngũ Giới. Tam Quy, Ngũ Giới phía trên Thập Thiện Nghiệp Đạo một bậc. Thập Thiện Nghiệp Đạo là tầng thứ nhất và Tam Quy là tầng thứ hai. Ngũ Giới là tầng thứ ba. Sa Di là tầng thứ tư. Ngay tầng thứ nhất bạn chưa làm được, vậy thì làm sao bạn làm đến được tầng thứ hai và tầng thứ ba. Việc này không thể không biết.

“Bạn tu bất kỳ pháp môn nào mà không có nền tảng 10 thiện này thì đều là giả. Chỉ hiểu thấu, tức là có Giải nhưng không có Hành, không thật làm thì chỉ là nhà Phật học, là những người nghiên cứu Phật chứ không phải theo Phật để học. Người chân thật học Phật không phải như vậy. Trì giới chính là học Phật. Nếu không giữ giới chỉ là Phật học. Học Phật thì mới chân thật giải quyết được vấn đề còn Phật học, chỉ là đi nghiên cứu, thì không giải quyết được vấn đề. Học Phật chân thật có thể vượt thoát được sanh tử, người không học Phật mà chỉ nghiên cứu thì không giải thoát được sanh tử. Bạn phải phản tỉnh thật sâu vì sao 10 thiện mình vẫn chưa làm được? ”

“Giáo dục của người xưa đều có nền tảng từ trong mỗi gia đình, cho nên, không luận là xuất gia hay tại gia đều dễ dàng thành tựu là vì sao? Là vì từ nhỏ, họ đã được cắm gốc rất sâu. Do đó, việc trì giới đối với họ không hề có một chút khó khăn. Vì sao người xưa giữ giới một chút khó khăn cũng không có? Là do tâm của họ thiện, lời nói thiện, hành vi và việc làm thiện. Người xưa rất xem trọng giáo dục gia đình, đây thật sự là căn bản. Tập đại thành giáo dục gia đình chính là phép tắc người con, tức là Đệ Tử Quy.

“Những đại đức xuất gia, tại gia ngày xưa thấy đều được cắm ba gốc rất sâu, đó là Đệ Tử Quy của nhà Nho, Thái Thượng Cảm Ứng Thiên của nhà Đạo và Thập Thiện Nghiệp Đạo của nhà Phật. Người đã tiếp nhận giáo dục nền tảng này thì cho dù họ không muốn niệm Phật, không cầu vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, thì tương lai họ cũng có chỗ tốt để đi, được sanh vào cõi trời, cõi người, nhất định không đọa vào ba đường ác.

“Nếu như ngay đến phép tắc người con mà họ không có, cho dù họ có kế thừa Phật học, Nho học hoặc Đạo học thì ở thế gian họ chỉ nhận được bằng tiền sỹ, họ chỉ trở thành nhà Phật học, nhà Nho học, nhà Đạo học. Cho nên lão sư Lý đã nói

một điều khiến chúng ta phải phản tỉnh rằng: “Đáng sanh tử như thế nào thì phải sanh tử như thế đó, đáng đọa lạc thế nào thì vẫn đọa lạc như thế đó, không thể nào thay đổi.”

Trong câu nói “*Lấy khổ làm thầy*”, chữ “*khổ*” là diễn đạt cách mà người thế gian hiểu, chữ “*khổ*” không có nghĩa là bắt người tu hành chịu khổ. Hằng ngày, hành giả tu tập làm được rất nhiều việc mà họ đều không cảm thấy khổ. Không Tử từng khen ngợi sự thông dong, tự tại của Ngài Nhan Hồi rằng: “*Nhan Hồi ăn cơm bằng rá trúc, uống nước bằng phễu tre nhưng Nhan Hồi không muốn thay đổi niềm vui đó*”. Bản thân chúng ta cũng vậy, không có chút khổ, dầu cho ngày ngày làm việc cực lực nhưng lại có niềm vui không gì bằng. Nếu không lao động, có lẽ chúng ta lại chìm đắm trong phân biệt, vọng tưởng, chấp trước, lại chạy theo những tập khí xấu ác, hoàn toàn chỉ là tham sân si ngạo mạn.

Hãy hiểu cho đúng câu nói “*Lấy khổ làm thầy*”! Hòa Thượng nói cho dù chúng ta thật tâm đối xử tốt đẹp với chúng sanh ngày nay, họ vẫn không khởi được tâm tri ân, báo ân mà còn tìm cách hãm hại, hời hợt bằng sự phản nghịch, làm sao để họ có thể chiếm được nhiều lợi hơn. Trong bối cảnh đó, chúng ta phải có đủ lòng nhẫn nại, để tiếp tục làm nhiều việc hơn. Hòa Thượng là người thời hiện đại, bốn ba khắp nơi trên thế giới, luôn phải nhận lấy nhiều chuyện phũ phàng nên lời chỉ dạy của Ngài hoàn toàn chính xác. Ngài có ít nhất sáu đến bảy lần phải rời nhà ra đi vì học trò phản thầy, chiếm chỗ ở.

Ngài đã ở nhà bà Hàn Quán Trưởng trong suốt 30 năm, do đó, mọi người đã cúng dường để xây cất nơi ở đó trở thành Thư Viện Hoa Tạng. Vậy mà khi bà Hàn vãng sanh, con trai bà đã đòi lại nhà và mời tất cả mọi người phải rời đi. Mặc dù vậy, Hòa Thượng vẫn luôn khởi tâm cảm ơn vì nhờ họ đuổi mọi người đi nên mọi người mới có cơ hội bốn ba khắp nơi làm được rất nhiều việc lợi ích chúng sanh.

Không trì giới mà tu bất cứ thiện pháp nào cũng không thể có thành tựu. Vì không có giới nên pháp mà chúng ta tu chỉ làm tăng thêm tập khí phiền não xấu ác của chính mình, khiến cả đời tu mà chẳng có lợi ích gì. Phiền não, khổ đau, bức dọc, bức bách vẫn y nguyên, hằng ngày hoàn toàn bị chi phối bởi “*Tài Sắc Danh Thù*”. Một người không có giới, đời sống tùy tiện, phóng túng, thì cho dù niệm Phật có tốt đến mấy cũng không có thành tựu. Thành tựu nghĩa là vãng sanh.

Phước báu vô cùng quan trọng, giúp mỗi người vượt qua chướng ngại. Một người không có phước thì cho dù có trao cho họ cả một ngân hàng, ngân hàng ấy sẽ nhanh chóng phá sản. Việc giữ giới là chính mình có những rào cản để có thể phát hiện ra những tập khí phiền não vừa khởi, không để nó tung tác xỏ mũi chúng ta kéo đi như đưa nhò lỏi con gấu sừng sọc. Kiểm soát tập khí chính là giới. Nếu không kiểm soát, chúng ta sẽ ngày ngày luẩn quẩn trong “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*tự tư tự lợi*”, ý niệm

hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham sân si mạn*”. Người học Phật mà như vậy thì chỉ làm ở trên tướng, chỉ là đi gạt người.

Thập Thiện là giới căn bản, là tầng thứ nhất, bao gồm ba điều trên thân: “*Không Sát Đạo Dân*”; Ba điều trên ý: “*Không Tham Sân Si*”; Bốn điều trên khẩu: “*Không Nói Dối, Không Nói Lừa Đối Chiêu, Không Nói Lời Hung Ác, Không Nói Lời Thêu Dệt.*” Nếu tầng thứ nhất không làm được thì làm sao có thể làm được tầng thứ hai là Tam Quy, bao gồm Quy y Phật là Giác mà không Mê; Quy y Pháp là Chánh mà không Tà; Quy y Tăng là Tịnh mà không Nhiễm. Thập Thiện chính là tiêu chuẩn để chúng ta đánh giá một hành giả có chân thật tu học Phật pháp hay không? Là cách để chúng ta nương tựa thầy tốt, bạn lành.

Ngày nay người ta dùng tiêu chuẩn của Phật pháp, chuẩn mực Thánh Hiền để gạt người. Bề ngoài mặc áo Thánh Hiền, cầm quạt phe phẩy, cũng cầm cuốn sách nhưng không thật làm, cuối cùng cả thầy và trò không có kết quả gì. Người chân thật học Phật không phải như vậy. Người học Phật chân thật có thể vượt thoát sanh tử. Người trì giới mới là người chân thật học Phật. Tuy nhiên, ngày nay 10 thiện chúng ta chưa làm được do chúng ta không có gốc. Có người nói với tôi rằng họ không thể giữ được giới không nói dối.

Vượt trở lại quá khứ, người xưa được cắm gốc rất sâu từ nhỏ nên ai cũng có sẵn nền tảng. Từ nền móng giáo dục gia đình một cách chuẩn mực, người xưa cho dù là xuất gia hay tại gia đều dễ dàng tiếp nhận 10 thiện của nhà Phật. Một đứa trẻ từ nhỏ đã được dạy rằng rác thì phải bỏ vào thùng rác thì các em sẽ cầm rác trên tay cho đến khi thấy thùng rác mới thôi. Hay muốn đi vệ sinh thì nhất định phải vào nhà Toa lét chứ không tiểu tiện ngoài đường. Đây chính là giới! Do đó, từ nhỏ được cắm gốc chuẩn mực thì khi lớn lên rất dễ dàng trì giới, giữ giới.

Có những quốc gia, người dân không bao giờ trộm cắp bởi từ nhỏ họ đã được dạy rằng: “*Nhân phi nghĩa bất giao, vật phi nghĩa bất thủ*”. Hòa Thượng khẳng định người xưa do có gốc chuẩn mực từ gia đình nên khi trì giới một chút khó khăn cũng không có. Việc này, chúng ta cũng có thể cảm nhận được. Đời sống của chúng ta từ lâu đã rất thanh đạm với cơm rau, không thuốc lá, cà phê, rượu bia. Người khác nhìn vào lại thương vì cho rằng như thế là khổ, thứ gì cũng không, vậy thì trên đời có niềm vui nào đâu! Bản thân chúng ta lại không thấy khổ. Còn họ, họ cứ ngỡ là sống dựa vào thuốc lá, cà phê, rượu bia v.v.vv..mới có niềm vui. Đó chỉ là thứ niềm vui, kích thích nhất thời, hết rồi mà không có nữa thì lại vật vờ, hèn mọn.

Bộ sách giáo khoa làm nên thành công giáo dục gia đình của người xưa chính là bộ sách Đệ tử quy. Từ nhỏ, trẻ đã được dạy rằng : “*Cha mẹ gọi, trả lời ngay; Cha mẹ bảo, chớ làm biếng; Cha mẹ dạy, phải kính nghe; Cha mẹ trách, phải thừa nhận*” hay “*Anh em thuận, hiếu trong đó; Tiền của nhẹ, oán nào sanh; Lời nhường nhịn, tức giận*

mất” thì sẽ hình thành thói quen cho trẻ. Đây chính là giới! Xã hội sẽ không xuất hiện tình trạng cha con, anh em bất hòa dẫn đến chém giết nhau.

Ở nước ngoài người ta gọi người xuất gia là đại đức và người tại gia là cư sĩ đại đức. Ý muốn nói về những người tu hành đức độ. Nếu chỉ là nhà Phật học, nhà Nho học, nhà Đạo học chứ không phải là người học Phật, người học Nho, người học Đạo, học thì phải thật làm, thì không thể có thành tựu. Trong 113 điều của Phép tắc Người con, điều nào cũng là giới được hóa nhập vào đời sống thường ngày. Nếu chúng ta được tiếp nhận những giới điều của Phép tắc Người con, ví dụ như câu: “*Gần người Hiền, tốt vô hạn; Đức tiến dần, lỗi ngày giảm*” v... vv, thì việc tiếp nhận những giới điều của nhà Phật không hề khó.

Ngày nay, người tại gia và xuất gia không được tiếp nhận giáo dục nền tảng từ thuở nhỏ nên khó có thể thực hiện tốt được 10 thiện. Biết được điều này rồi, chúng ta cố gắng không để cho người sau của chúng ta phải thấy khó vì chúng không có được giáo dục nền tảng. Con cái chúng ta đã lớn, bây giờ muốn dạy cho cháu thì các con lại dạy theo cách khác. Lớp trẻ tin vào khoa học hiện đại, không tin vào lời ông bà, cha mẹ. Đây là điểm rất khó! Người xưa đã dạy: “*Không nghe lời người xưa, thiệt thòi ở chính mình*” cho nên cha mẹ ăn muối còn nhiều hơn chúng ta ăn cơm, cha mẹ đi cầu khỉ nhiều hơn chúng ta đi trên đất bằng, ý muốn nói rằng ông bà, cha mẹ, thầy cô đã trải qua rất nhiều những sự khó khăn do đó, chúng ta biết nghe lời thì sẽ không phải mất thời gian cho bản thân./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!